

WIADOMOŚĆ
KLEYNOCIE SZLACHECKIM,
ORAZ HERBACH
DOMÓW SZLACHECKICH w KORONIE POLSKIEJ,

i
WIELKIM XIĘSTWIE LITEWSKIM,

Tudzież w przyległych Prowincjach z Księg PAPROCKIEGO, OROŁ-
SKIEGO, POTOCKIEGO, RZĄCZYŃSKIEGO, NIESIECKIEGO, DUN-
CZEWSKIEGO, CHMIEŁOWSKIEGO, oraz z Aktu Elekcyi

KRÓLA JMCI POLSKIEGO
STANISŁAWA AUGUSTA,

Jako też z Aktów Konfederacyi na *Seymie Convocationis* 1764. zaczętey,
a w roku 1766. rozwiązaney, tudzież z Konstytucyi innych
Seymów za teraźniejszego Panowania odprawionych.

Zebrała w Czterech Częściach,

przez

EWARYSTA ANDRZEJA *Hrabiego KUROWATNICKIEGO, wprzód Buskiego,*
potym Bełzkiego Kasztelana, Kawalera Orderów Orła Białego i S.
Stanisława, Akademii Krakowskiej i Zamojskiej Towarzysza.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Za pozwoleniem Zwierzchności do druku poślana.

---

w WARSZAWIE 1789.

Nakładem i Drukiem MICHAŁA GRÖLLA, Księgarza Nadw. J. K. Maj.

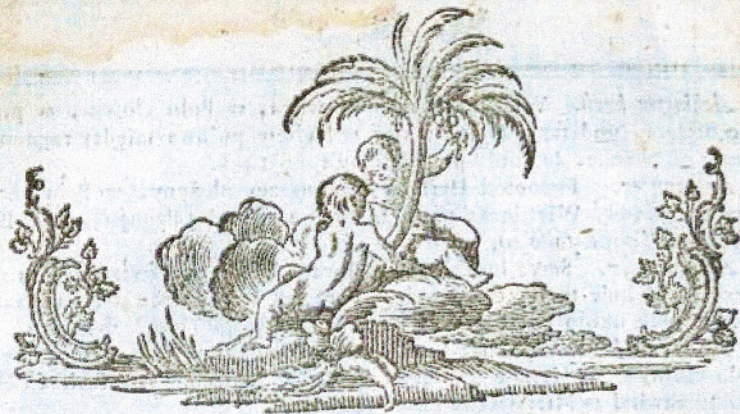

pu dalszą opatrzył za wiary świętey przyzięcie latorosłą, dla której roz-
siania po królestwie z Rzymskiej winnicy, iako z nayobfitszego w po-
bożności krajn zaciągano, i zamtąd przyślano Biskupow, ci przyprowa-
dzali z sobą krewnych swoich, którzy krewni z drugimi ziomkami
swemi iuż prawowierni, nie iak na twardey poslawszy opoce, nie za-
rażonym zakwitneli owocem, i tylu wiekami, ani przerwaną osnową,
ani żadnym upadkiem nienaruszone dotąd ich zosłały familie, tych i
innych przychodnich domow herby są: Roża, Ciołek, Leliwa, Le-
wart, Odrowąż, Ogończyk, Prussy, Wieniawa, Rawicz, Zabawa,
Osforya, Okła, Paparona, Tarnawa, Zargba, Sulima, Korab, Kolu-
mny, Bończa, Kruczyni, Trąby, Grzymała, Kuszaba, Zadora, Wcze-
le, Wadwicz, Napiwon, Rogale, Kownia, Kietliez, Głaubicz, Wie-
ruszowa, Korczaki, Nabram, Sas, Salawa, Saszor, Jezierza, Sam-
fon, Stenberg, Warnia, Grabie, Brochwicz, Korzbok, Krupiek,
Helt, Bodula, Mora, Pogonia, Brzysłowa, Topacz, Belty, Bersten,
Kizynek, Ramult, Domb, Drzewica, Włoszek, Ratult, Murellio,
Drogomir, Swierszczek, Wierzbna, Przyisciel, Wandalin, Drogoślaw,
&c. A dawne zaś oyczyśle własne i rodowite domy, które z Lechem
przyśli, te są: Topor, Lis, Srzeniawa, Kopałzyna, Pobog, Abdank,
Dóliwa, Półkoczic, Bogoria, Koźlorog, z którego herb Jelita, Lelczyc,
Gozdawa, Strzemię, Nowina, Tarcza, Junosza, Przosna, Działosza,
Rola, Laryssa, Osmorog, Trzaska, Niesobia, Sokola, Brodzie, Ja-
sieniec, Osłoja, Radwan, Godziemba, Wąż, Szeliga, Kościeszka, Ho-
lobok, Dołęga, Dombrowa, Łada, Lubicz, Zagłoba, Rogi, Nałonie,
potym Nałęcz zwany, Drya, Kotwica, i tak siła innych znacznych,
Drugich zaś nazwisk herby od tych są oderwane. Tak poczeli się przod-
kowie nasi zwać i pisać imieniem własnym, i od herbow swoich, iako
to: *Andreas armorum Łodzian*, *Janislaus armorum Gryff*, *Zegota ar-
morum Topor* &c. Daley zaś kiedy rozradzać się bardziey poczeli, iż
imienia iednego więcey tegoż samego herbu znajdowało się, zjawily
się na ten czas przydomki, i podpisywali się Gregorius Skora, Joannes
Owca, iako któremu przyzwoitszy sądzili podług natury jego do imie-
nia przydatek, drudzy mając się czym od innych różnić imiona swoje
z tytułem podpisowali, iako to Pakosław Kasztelan Warszawski, Przed-
pełko Woiewoda Kaliski, Jasko Woiewoda Krakowski, Spytko Woie-
woda Sandomirski &c. A tak krotkie domu czyiego namienienie, czyni

częstkroć niepewność, raz że siła domow przywłaszczają sobie i nacią-
gają dla honoru, czasem weale kogo nienależące. Druga, iakom na-
mienił, iż dociec naybiegleyszym trudno, kto on był z takowego pod-
pisa. Dopiero za nabyciem dobr i possessyi, po różnych Woiewod-
twach, w ten czas bardziey ieszcze rozmnożone coraz osoby, dla uni-
knienia omyłek i mieszaniny iakiey, które trafiać się mogły, biorąc ie-
dnę za drugą osobę, pisać się włączęły z przypadłych działem dobr, iako
to: *Andreas de Pilca*, *Joannes de Tenczyn*, *Uriel de Gorka*, *Joan-
nes de Krotoszyn* &c. Brat zaś drugi pisał się z dobr innych iemu przy-
padłych. Inni także krewni z swoich, które obięli byli własności. —
Już tu tedy z czasem namnożyło się więcey nazwisk, i te są pierwsze
gniazda oycow naszych, których ia nie mały zbior odszukawszy dla
używania famiiom różnym oddać, w dalszym zaś trochę wieku przy-
bywszy ieszcze więcey do famii osob i ozdob następcy przykładem
przodkow swoich poszli, że każdy dzielnicy swojej nosił imię, atoli iuż
z tą różnicą iednak, iż przedtym nigdy nie zaniedbywali przyłączać
z kąd się ich dziadowie pisać poczeli, ci zaś do tego nowe przyłączywszy
possessye, iako to są takowe podpisy. Tomasz z Wąglęcyna w
Mokrku, Piotr z Toporow w Sieciechowicach, Jan z Wąglęcyna w
Chmielowey &c, których to tak sąsiedzi, iako i ludzi płon pospolitay Pa-
nem zwał Wąsockim, Mokrskim, Chmielowkim &c. Lecz to iuż
pospolicie dopiero czternastego wieku wkorzenily się takowe przewi-
ska, i dla tegoż zawołany tymże tytułem został syn, wnuk i pochodzą-
cy od niego: te przestrogi nie zawadzi mieć w uwadze, iż odmiana
imion, nie działa się przez ustawy iakowe publiczne, albo też prawem
żadnym nie była obwarowana, ale ją każdy według własney woli i upo-
dobania z przodkow domowi zostawił, na co żadnego autentycznego
nie doczytałem się dowodu, iżby się to za pozwoleniem lub rozkazem
Xiążąt albo Królów dzieć miało; do czego masz tu tak: że zebranie ni-
żey przyłączone, iednego szczepu na różne gałęzi podzielenia; więcey
przydam, że iako przeszłych wiekow do upodobania swego nowych
nabywano przezwisk, tak i naszych czasow, zaczęły się inaczey pisać
kto z iakiey rący słuszney, a człek do tego znaczny, pewnieby za
waukow jego dziadowskie z pamięci wypadło imię. Jako dawnieysze-
go wieku herby i imiona odmięnali dla różnych okolicności, albo nie-
chęci ku braci. Tak Rawitow iedna linia kochana, mowi Autor, za

DAWNOŚĆ Y JAKOŚĆ HERBOW.

Abdank herb. Początek swoy wziął za Krakusa, około roku po Narodzeniu Chrystusowym 730. Jest to litera W. wielka y gruba, ułożona w polu czerwonym. Nad Helnem taka druga. Długo się nazywał ten Herb, Skubow, od Skuby tego Herbu Autora w roku 1109. Za Bolesława Krzywoustą, nazwany Habdankiem, i nim się szczytający Skalbimierzowie, potom Skarbkowie z Góry, nazywali się i pisali. Za czasem do innych przenosił Herb, inaczey i siebie, i Herby nazywać, przydając co Abdankowi, zaczęli. Mikołaj Skarbek roku 1386. za panowania Jagiella, przeniósł się do Herbu Poray, tylko sobie Skarbek Przydomek zostawiwszy. Tenże sam Mikołaj Michałow kupiwszy w Sandomirskim Michałowice w Ziemi Przemyskiej, i Tłuchow w Ziemi Dobrzyńskiej, a podzieliwszy je między swych synów, od tych Dobr im się nazywać kazał; dla Jana na Michałowice, Herb od Jagiella Króla uprosiwszy, Klucz dla Michała na Michałowicach, Herb Trzaskę, albo Białynią, dla Mikołaja, Herb Wezele, którzy od Dobr nabytych nazywali się przy Przydomku tylko Skarbkow. Insi daley przy Przydomku i Herbie zostawali, iako to: Warzycy, Leszczyńscy, Malczewscy, a inni i z Imienia, i Herbu wcale się wyzuli. Patrz na Liście Jagiella Króla danym Miastu Lwowowi około roku 1400. którym Mikołaj z Tłuchowa Skarbek, Podkomorzy Dobrzyński, do ułatwienia trudności był naznaczony.

Nazwiska Domow.	Herby.	Nazwiska Domow.	Herby.
Zylakowski	Jastrzębiec	Magnuszewski	Ogończyk
Zylakowski	Leliwa	Magnuszewski	Radwan
Zylakowski	Lubiec	Majer	Jastrzębiec
Zyfowiecki	Strzemie	Makarowicz	Lis
Zyszczyński	KorczaK	Makarski	
Zyszkiewicz	Xiężyc	Makierski	
Zyzkowski		Makiewicz	Jastrzębiec
Zzawa	Zzawa	Makomeski	Prawdziec
<i>M.</i>		Makosiej	Dolęga
Macedoński		Makowiecki	
Machcewicz		Makowiecki Jarand	
Machciński		Makowiecki	Pomian
Machnacki	Rogala	Makowski	Jelita
Machowski	Abdank	Makowski	Gryff
Machwitz	Machwitz	Makowski	Dobura
Macewicz		Makowski	Ogończyk
Maciejowicz	Bogorya	Makolski Jaxa	Gryff
Maciejowski	Ciołek	Makowski	
Maciejowski	Junina	Małachowski Jaxa	Gryff
Maciciowski	Jastrzębiec	Małachowski	Grzymała
Maciszewski		Małachowski	Nalęcz
Mackiewicz		Małachowski	Prus
Mackiewicz Rynwid		Małacieski	Korwin
Mackowski		Małaczewski	Korwin
Mackiewicz		Malanoski	Ogończyk
Mączkowski		Malawski	Pomian
Maczowski		Malaski	
Maczula		Malczewski	Abdank
Mączynski	Jastrzębiec	Malczewski	Tarnawa
Mączynski	Swinka	Malczycki	KorczaK
Maczynski		Małdawski	
Maczyński		Małdrzyk	Poray
Madaliński	Laryssa	Małdrzycki	Wąż
Mądroski	Mądroski	Malechowski	Abdank
Madyowski	Boża Wola	Małcki	Jelita
Magiera	Szeliga	Maleczkowski	Ostoja
Magnifik		Maleczowski	Gryff
Magnus Gierard		Malewicz	
Magnuski	Abdank	Malieki	Junosza
Magnuski	Bogorya	Malina	
		Malinowski	Pobog

Nazwiska Domow.	Herby.	Nazwiska Domow.	Herby.
Malinowski	Słepowron	Marcinkowski	Nalęcz
Maliński		Marcinowski	Rola
Maliszewski	Godziemba	Marcinowski	Topor
Małgiewski	Rawicz	Marciszewski	
Małkiński		Marciszowski	
Małkowski		Marciewski	
Małokiecki	Cholewa	Margiewicz	Łabęd
Malonowski		Markiewicz	Szeliga
Małobocki		Markowski	Bończa
Małopolski	Kleinpolt	Markowski	
Małowieyski	Gordawa	Markosz Szeluta	
Małski	Nalęcz	Markusz	
Małomięcki	Topor	Markuszewski	
Małuja		Marcki	Korab
Małuski	Jastrzębiec	Maroński	
Małuszewicz		Marfon	
Małuszyci		Marzewski	Cholewa
Małuszeński	Lis	Marzewski	Rogala
Małyński		Marzynski	Strzemie
Małyszewicz	Kamic- niecki	Martemberki	
Mamiński		Maruchowicz	Mohyla
Manasterki	Pilawa	Maruszewski	
Manasterki	Sas	Maryan	
Manciwoda		Masfalski Xięże	Masfalski
Manczak	Sas	Masfalski	Masfalski
Mandeczki		Maścicki	Syrokomla
Mandywel	Rogala	Masfo	Topor
Maniecki	Łódzia	Masfonięcki	Samfon
Maniecki	Sokola	Masfowski	
Manierowicz		Masfon	
Mankobocki		Masfonowski	
Mańkowiec	Jastrzębiec	Masfulewicz	
Mańkowski	Prawdziec	Maszewicz	
Mankowski		Maszewski	Nowina
Manikowski		Maszkiewicz	Kufza
Manowski		Maszkowski	Maszkowski
Marchocki Scibor	Ostoja	Matezynski	Jastrzębiec
Marcieki		Materna	Słepowron
Marcinkiewicz	Łabęd	Materni	
Marcinkowski	Gryff	Matkowski	
		Matufewicz	Łabęd